

Absoluutselt

Argo Mund

Sõitsin möödunud sügisel bussiga pealinnast vanematekoju. Minu ees olid istet võtnud noor ema ja tema lasteaiaaegne poeg. Kui poeg küsimusi esitas, vastas ema harilikult: „Absoluutselt!“ Lõpuks jõudis buss Tallinna tänavate rägastikust vabanenuna metsade vahele ning väike poiss kilkas aknast lõputuid salusid ja laasi silmates: „Emme, vaata, mets!“ Ema vastas: „Jaa, see on absoluutselt mets!“

Nädala jagu päevi tagasi jälgisin ühe Eesti seriaali verivärskel hooaja avaosa, mille tegevus toimus aastal 1988. Ka seal vastas üks tegelane teise pärimisele sõnaga *absoluutselt*. Mulle tundus selle aja keelekasutusele mõeldes vastus veidi ootamatu, jäin mõtlema, kas see sõna oli ületarvitus juba siis, eelmise sajandi lõpul.

Selgub, et oli küll. Uno Liivaku on raamatus „Kirjakeel ja kirjasõna“ (1999) kirjutanud: „Praegu on *absoluutne* kujunenud moesõnaks. Kes on koolist mööda käinud, ütleb, et ta ei oska *absoluutselt tantsida*, kes pole möödagi käinud, ütleb, et ta ei oska *apsaluutselt tantsida*. Kes koolis sees on käinud, oskab öelda ka nii: ma ei oska *üldse tantsida*.“

Mis võib olla ühe sõna mõõdutundetu pruukimise taga? Nagu paljude praeguse aja moeväljendite puhul tavaliselt, on siingi võõrkeelte eeskuju, mõjutaja on ühelt poolt inglise, teiselt poolt vene keel. On sõnu, mida aitavad mainekaks teha laulud. Meenub ansambli HU? samanimeline pala, mis sai Raadio 2 korraldatud 2008. aasta hiti valimisel Eesti lugude seas 23. koha. Seal on niisugused read: „Kuid ta ei vaata mind / Absoluutselt / Kuid ta ei taha mind / Absoluutselt / Kuid ta ei helista mulle üldse / Absoluutselt / Ja pole mõtet vist lisada / et ta ei messi ka / Absoluutselt.“ Olgu tuju tõstvate poplugudega kuidas on, aga mujal võiks *absoluutselt* asemele otsida vahelduseks teisi viise.

Johannes Silveti sõnaraamat esitab inglise *absolutely* tõlkeks *jah, muidugi*. ÕS näitab, et *absoluutselt* omasõnalised sünonüümid on *täielikult, täiesti*, eitava lause puhul *mitte sugugi, üldse mitte*. Asta Õimu „Sünonüümisõnastikust“ leiame veel näiteks järgmised võimalused: *sügavalt (sügavalt ekslik arvamus), algusest lõpuni, põhjani (põhjani halb), sula (sula kade inimene), üdini, luuni ja üdini, läbi-lõhki, läbi ja lõhki, läbi ja läbi, läbinisti, läbini, lõpuni (lõpuni aus mees), otsast otsani*.

Kui järgmine kord kipub keelele moodne *absoluutselt*, tasuks ehk sellel sabast kinni hakata ja öelda midagi stiililt värskeamat. Näiteks loo alguses kirjeldatud olukorras oleks saanud vastata „Mets mis mets!“ või „Tõesti ilus mets!“. Võimalusi on veel, nii et sõnavara vaesuse üle ei ole meil põhjust kurta.

Postimees 28. I 2017